

1660 300

# Jälle Jumala armu imetegu.



Jumala Ema fujo  
„Kõikide Kurwade Kõõm“.

Tallinnas. Trükkud S. Mathiesen'i kirj. ega. 1891.

# Jälle Jumala armu imetegu.

---

Armuline Jumal on jälle ford imelikul kombel oma ütlemata armu ilmutanud: Jumala Oma püha kuju ees on terweks saanud üks pois, kes lapselt saadik kangeste põdenenud, kelle pääl asjata kõiksugu arstide kunst ja osatus on ära katsutud ja keda wiimati kõik arstid lootusetu surma ohwriks maha jätsiwad, ning kes, oma terweks saamisest enneaegselt teadust saades, et seda lugu mitte mõne juhtumise läbi seletada ei wõiks, korraga terweks sai, niipea, kui ta püha kujule suud andis. See hiljuti sündinud imelugu on hoolega järele kuulatud, ja et ta tõeste sündinud on, seda tunnistawad kui terweks saanud pois ise, nenda ka tema sugulased, tuttawad, wiimsete seas kõrgeste auustatud ja kõikide usalduse wäärt Peterburgi Sergia kloostri ülem arhimandrit Ignati ning poisi waimulik isa — selle kihelkonna hingekarjane laijalt tuntaw protohierei, kus terweks saanud pois päralt on.

Kui Jeesus Kadara maal inimese kurjadest waimudest peastis, siis ütles Ta terweks saanud inimesele: Mine oma kotta tagasi ja räägi üles, mis suured asjad Jumal sulle on teinud (Luk. 8, 39). Nõnda ka meie ei tohi wait olla, kui meie ajal on sarnane suur asi sündinud ning wõtame temast kuulutada ja rääkida jumalakartliku ristirahwale rõõmuks ja õpetuseks ning neile maenitsuseks, kes awalikult sündinud Jumala armu wägewaist imetegudest lugu ei pia.

Weneriigi päälinnas Peterburgis, Peterburgi jaos (на Петербургской Сторонѣ), Jumala Oma Templisse

wiimise kihelkondas (въ приходѣ Введенія во храмъ Пресвятыя Богородицы) abielu rahwal Gratsowidel (Грачевъ) 3. Jõulu-kuu pääwal 1876 a. sündis poeg Nikolai. Lapsele sai püha isa imetegija Nikolai nime antud, kelle surma määllestust 6. Jõulu-kuu pääwal pühitsetakse, mis ka lapse Nikolai nimepääwaks sai. Lapse isa oli diges uskus sündinud ja kaswanud, aga ema, Saksa rahwa sugust, oli sündinud ja kaswanud Luteri uskus ja alles kats kund enne Nikolai sündimist, ise oma tahtmise ja tõe tundmise järele, heitis ennast Digeusu koguduse liikmeks. Nikolai oli sündimisest saadik haiglane, kudur ja nõder laps, seitsme aastase wanaduseni ei käinudki ja sagedaste põdenes raskeste. Ema sugulased ja mõned teised Luteri usulised seletasiwad lapse wiletsust sest sündinud olewat, et ema temaga raske olles, oma usutunnistust wahetas, ja sellepärast pidi ema palju kurwastust kannatama. 1886-mal suriwad mõlemad Nikolai wanemad ära ja waene laps jäi oma noore õe, waga ja jumalakartliku tütarlapse hoolets kaswatada. Ema matuse pääwal kukkus ta esimest korda langetõbesse maha, ja sest ajast hakkas teda langetõbe tuju ikka sagedamini ja sagedamini waewama. Kui ta maha kukkus, siis punnutas ja keerdles ta hirmsaste, nuttis ja karjus, krambid rapputasiwad, murdsiwad ja paenutasiwad teda, wiskasiwad teda pool arsinat ülesse, woodist wälja ja tooli päält maha. Mõnikord paenutas ta keha, kuidas õde jutustab, nii loomuswastulikult kõweraks, et kahelda wõis, kas ongi tal luud-kondid sees. Waga ja helde õde katsus kõik wõimalikud abinõud ära, et teda paremaks teha, aga kõik oli ilma asjata, ning mingisugust paranemist ei olnud näha. Kõik seda pitka ja waewalist põdenemise aega on õde omas kirjas üleskirjotanud ja tõeks tunnistanud. Rahelisa arsti arstisiwad teda igauks oma kunsti ja teaduse järele — allopatia, gomeopatia, terapia, psihiatraia kunsti abil, tegiwad talle mereweewannisid, tohterdasiwad kodu ja haigete majas. Nende arstide hulkas oliwad kõige kuulsamad arstid ja teaduse mehed Peter-

burgis. Siiski ei olnud näha kõigevähematti paranemist, vaid tõbi läks ikka raskemaks. Novembri kuus 1890 a. halvas ta hoopis ära, ta ei liigutanud enam kät ega jalga, ei võinud enam rohtugi sisse võtta, langetõbi tujod kordasivad juba 6, 7 ja 8 korda päevas, ja muud lootust enam ei jäänud walust peasta kui surma pääle. Sde nägi ka, et misgi maapäälne abindu enam ei aita, seepärast kutsus oma waimuliku isa, et haiget pattudest peasta, temale Jumala armu anda ja igawesse elusse walmistada, sest kaua elamise pääle loota enam ei olnud. Nimelt sell ajal, kui inimese wõimus ja wägi nii nõdraks ennast tunnistas ja haigel midagi abi maa päält loota ei olnud, on Jumal, kes imelik omas tegudes, tahtnud haigele oma abi anda. Talle ilmus imelik nägemine: Jumala Oma, püha isa Nikolai ja weel üks püha mees walges klobukis (mitropoliti munga päakate) ristiga. Jumala Oma ütles haigele poisile: „Nikolai, sõida senna kabelisse, kus rahatükid kuffusid. 6. Jõulu-kuu päawal ja saad terveks, aga enne seda ära ütle sest kellegile.“ \*) Kannatlikult ootas haige pois ettekuulutatud pääwa. 6. Jõulu-kuu päawal, haige nimepäawal, suure waewaga pandi teda riidesse, kandeti trepist alla ja sõideti kabeli, mis seitse wersta kaugel on. Tee pääl tuli temal tõbe tujo pääle. Kui teda kabelisse kandeti, langetõbe tujo

\*) Mis tabel see oli, kus rahatükid kuffusid? See oli wana puust kabel Aleksandri Newski kloostri taga, Elisfelburgi maantel kaasi wabriku ligidal. Kabelis seisis Jumala Oma püha tujo nimetus „Kõikide Kurwade Kõõm“ 23. Juunil 1888 a. kange miiristamise ajal pitkne löi kabeli sisse, lõhtus ära kupeli ja kõik asjad kabelis, niisama ka Jumala Oma tujo puust raami, aga tujo nägu jäi terveks, ja raami lastist pillas wälja mõned wäiksed pool- ja weerad kopikalised rahatükid, mis tujo külge kinni jäiwad. Pärast seda lugu tabel sai uuesti üles ehitatud ja usklikud hakasiwad huljana siia käima ja püha tujo ees palwetama, mis imetegijaks pidasiwad. Wanasti tabelist täielisi teadusi ei ole ühed rääkiwad, et püha tujo olla ennemuiste weega siia kohta toodud, kus üle Rewa jõe parwe wädu olnud ja tujo tarwis olla tabel ehitatud. Teised jälle rääkiwad, et seda tujo olla üks Nowo-Ladogi linna kaupmees siia kabelisse pannud tänu määllestusels mere hädast peastumiseft. Rahatükid, mis pitkne lastist wälja pillanud, on tujo külge pörtanud ja sääl kinni jäänud — kolm tükki paremalt poolt Jumala Oma päät, kaks tükki pahemalt poolt ja üheksa tükki liiktonna pääl. Kabel on Kalsari-towi laewajadamas, Borisfoglebski kiriku päralt, kelle preestrid sääl palwet pidawad.

hakkas uuesti ja raskemalt waetwama ja teda pandi kuju ette pörandale maha. Ewangeliumi lugemise ajal selgunes õnnetuma mõistus. Kui hakati laulma: „Meil ei ole teist abi, ei ole teist lootust päale Sind, oh kõigepuhtam Neitsi,“ haiget tõsteti üles pühale kujole suud andma, ja niipia kui ta kujosse puutus, tegi ta ise omale risti tähte ette, tõusis jalgade päale püsti ja, kui täis terve inimene, weel lord andis suud pühale kujole kõigesügawama tänutundmise waimustusega. Sest minutist saadik stia maale, kui meie seda kirjutame, pois Nikolai on üsna terve rohkem kui kaks kuud aega.

Kui suurt rõõmu usule, kui rohket maenitsust südamele toob see häkiline ja täieline terweks saamine!

Kõige esite süda rõõmustab Jumala meie õnnistegija pärast. Kes on nii suur Jumal, kui meie Jumal? Sa oled see Jumal, kes imet teeb. Meie ajal, kus nii suur usu puudus on ja nii pisut Jumala auust lugu peetakse, on weel rõõmsam Tema kõigekõrgema wägewuse ilmumist näha ja ütle mata suurt armu tunda. Kas ei ole see meile ka tunnistuseks, et ei ole niisugust lõpmata häda, kus Ta uskliku hinge mitte trööstida ja ergutada ei wõiks, ei ole seda hukatuse sügawust, kust Tema tugew ja wägew parem käsi meid mitte wälja peasta ei jõuaks!

Kui usk kaob, siis sünnib ikka palju häda ja õnnetusi. Waata ümberkaudu ja pane tähele inimeste elu, ja sa näed, kui palju kurwastust ja walu kannatawad inimesed usu puuduse pärast. Ja inimeste eluluod on läbisegamini üksteisega nii ligistiku kofku seotud, et ei kannata üksi süidlased, waid wäga sagedaste ühes nendega ka ilma süita inimesed. Abielu sidemete lahkumine, tulid perekonnas, sõnakuulmata ja tänamata lapsed, puudus ja waejus sääl, kus enne rohkus ja küllus oli, on mitmele ja paljudele elu nii raskeks, nii libedaks teinud, et kõik põnewalt ja rahuta elawad. Kõiksugu rasked närwide haigused, mis endisel ajal suuremal osal hoopis tundmata

olitwad, on wiimisel ajal piaaegu üleüldiseks ja harjutud tõbeks saanud . . . Ja nimelt sell hädalikul pödenemise ajal pödrutas mürin, lödi pitkne, ja Jumala arm lödi lahti terwise hallika. Weel kord ilmutas ennast awalikult maa- ilma eestseisja ja kaitsja, kes nii mitu korda on Wene- maad hädast ja hukatusest peastnud. Üleüldse wäga täht- sad on selle püha kujo ilmumise luod, mille läbi õnnetu pois raskest tõbest peasis.

Niisamma tähtjas on ka see lugu, kuidas Sumal haigele enesele oma abi ilmutas. See lugu nagu otse- kohe näitab meie aja usu elu wigade pääle, mis Digeusu rahwa elus nii palju segadust ja eksitust teeb. Kui keegi tahab Digeusulist eksitada, siis hakkab ta kõigeesite sest pääle, kui räägib: usu ainu Jumala sisse, muud wähe- meest Jumala ja meie wahel pole tarwis. Aga räägitaw lugu tunnistab, et Sumal on oma imeliku abi haige poi- sile oma õiglaste läbi ilmutanud, iseäranis meie esimese eestseisja ja kaitsja kõigepuhtama ja kõige enam õnnista- tud Jumala Oma läbi. Pühade inimeste hulgast ilmuvad temaga haigele ka enne teisi Jumala õiglasted — pühad piiskopid, esiteks püha piiskop Nikolai, kes oma hulga armu- ja imetegude pärast iseäranis kui wiltsate ja waeste kaitsja ja abimees niihästi Kreeka- kui ka Wene- maal auustatud saab ja teda digeusulised igas paikäs oma wägewaks abimeheks ja Jumala ees palwetajaks pidawad, ning temaga teine tundmata Diglane Wenemaa püha piiskop — mitropolit, sest et Wenemaa mitropolitid üksi risti oma päakate pääl kandwad. Ennemiste ja nüüd helde Sumal wõtab ikka armulikult oma õiglaste palwed meie patuste ja kõlwatumate eest wasta, nõnda kuidas Ta Abraami, Moosese, Jobi ja teiste õiglaste palwet inimeste eest wastu wõttis (1. Moos. 20, 3. 7. 17; Job, 42, 8; Jlm. 8, 4) ja kuidas ka püha Apostel tunnistab, et õige inimese wägew palwe maksab palju (Sak. 5, 16). Pühad koguduse isad ülevalt taewast näetwad nüüd paremini ja selgemini oma koguduse puudust

ja paluwad tema eest Jumalat ühes püha Jumala Emaga. Tähtjas ja õpetlik on ka see armastuse side, mis wana ja uue — Kreeka- ja Wenemaa koguduse isasid ühemeelises abis hädalise inimeste sugule ühendab. Meie aja maailma uhke tarkus iseäranis wõitleb pühade kujud e auustamise, püha kiriku ja preestri ammeti wastu. Aga Jumal on imelikul kombel oma abi ilmutanud püha kujo ees, sell ajal, kui kirikust seatud palwekorda preestrite osawõtmisega talitati.

Terweks saanud pois ise, tema sugulased, tuttawad ja hulk inimesi, kes oma silmadega seda imetegu näinud, tunnistasiwad täielikult, et ta tõeste on sündinud. Ja kui meie kõik seda imeliku lugu terawalt tähele paneme, nimelt poisi elu, tema kannatusi, arstimist ja terweks saamist, siis näeme, et ta igapidi ewangeliumis ülestirjotatud imetegude sarnane on, nagu üks neist ewangeliumi imetegudest oleks meie ajal sündinud. Apostel Paulus ütleb jo, et Jeesus Kristus on seesamma, eile ja täna, ja igaweste (Ebr. 13, 8).

Waata:

Wõned inimesed ajasiwad poisi haigust tema ema süüks, et ta olla nagu oma usku äraannud, kui ta enne lapse sündimist õiget usku wastu wõttis. Kas ses süü andmises ei ole mitte kuulda Apostlite kahtluse küsimist: Õppetaja, kes on pattu teinud, seesinane, wõi tema wanemad, et ta pime on sündinud? Aga waata, mis sugune walgus paistab lapse elu- ja terweksaamise luo pääle Dnnistegija sõnadest: Ei seesinane pole pattu teinud, ega tema wanemad, waid et Jumala teud temas pidid awalikuks saama (Joan. 9, 2. 3).

Kananea maa naene kaua ja tungiwalt palus Issandalt armuliku abi oma tütrele, ja Apostlid palusiwad ka tema eest; Issand nagu ei kuulnud ei tema, ega nende palwet, keda Ta oma wendadeks ja sõbradeks nimetas; aga pärast seda ilmub imelik abi ja kuulda ke kiitust naese

usule. Kas siin ka wähe paluti; ja kõik palwed nagu jäiwad kuulmata, ei mõjunud; abi kuskilt ei tulnud. Aga kõiki neid palweid kuulis Jumal, ja siis, kui keegi enam abi ei ootnud, häkitselt saatis abi ning nii awalikult, nii kuulsaste.

Haige poisi pitt ja raske põdenemise ja arstimise lugu elawalt tuletab meelde Swangeliumi sõnu naesest, kes oli kaksteistkümmend aastat weretõbes olnud ja palju kannatanud mitmest arstist ja oli kõik oma wara ära kulutanud, ja ei ühtegi abi saanud, waid weel pahemaks läinud (Mar. 5, 25. 26). Meie ei hakka mitte arstide osawust ja kaastundmust hukka mõistma, sest meie teame, mis kiri ütleb: Muusta arsti, nenda kui kohus on, ja oma tarwiduseks, sest Issand on teda ka loonud (Sir. Tarf. r. 38, 1). Arstid tegiwad kõik, mis wähägi nende wõimuses oli, ja mõned neist awaldasiwad tõeste südameliku kaastundmust niihästi haige poisi, kui ka tema armulise õe wastu, kes tema eest nii palju hoolt kandis. Ta räägib sest omas kirjas suure tänuga. Aga see lugu tuletab meele ka need sõnad, mis tähendatud kiri edasi ütleb: Terweks tegemine tuleb Issanda käest (2 s.); aga seda maenitsust unustakse sagedaste ära meie ajal, millal liig palju inimese jõu ja kunsti pääle loodetakse.

Õnnistegija teadis jo weretõbilise naese häda ja usku ja wõis teda nägemata terweks teha, aga aitas teda alles siis, kui ta rahwa hulgast läbi tungis ja tema kuue palistusesse puutus, ja sedamaid lõppes weretõbi ära (Luk. 8, 44), ja tema tundis omaft ihust, et tema waewast oli terweks saanud (Mar. 5, 29). Kas sarnane lugu ei olnud ka poisiga? Wägew Jumal wõis jo teda terweks teha, kui ta oma tõbe woodis piaaegu suremas maas oli. Aga siiski oli tarwis seda mureliku ja waewalift sõitmist, et mitte üksi arstid ja kodulised, waid ka hulk inimesi näeksiwad ja



wõitfiwad mõista, kui raske haigus oli, kui vähä lootust paranemise pääle oli ja kui häfiline ja täieline oli terweks saamine. Ja niipea, kui ta Jumala ema kaju riiet puutus sedamaid tundis, et ta terweks on saanud.

Maene, kes kaksteistkümmend aastat pödenud, pidi seetartwis oma terweks saamisest tunnistama, et niihästi Jairuse usku, kelle tüttart Önnistegija surnuist ülesäratas, kui ka muude inimeste usku äratada ja finnitada, kes rahwa hulkas Jeesuse ümber seisiwad. Ka see uus Jumala armu ilmutamine meile kõlwatumatele olgu trööstiks ja ergutuseks usklikele hingedele, kui nad nende uhkede maailma targadega wõitlewad, kes nii uhkete omad pääd kõrgesse tõstwad ja usku häwitada püüdwad, finnitagu ta uskus ja sõnakuulmises püha kiriku wastu neid, kes uskus nõrkunewad ja kahtlusesse sattuwad, ning pöörgu äraeksinuid jälle tõe hallika juure tagasi. Olgu ja sündku see nõnda tõeste armulise Issanda helduse, Jumala Oma, püha piiskopi Nikolai ja kõikide pühade inimeste palwete läbi!

Et siin räägitud imeliku terweks saamise lugu weel rohkem tõendada, meie wõtame siis Gesti keeldes sõna sõnalt üles terweks saanud poisi õe, kaupmehe tütre Ekaterini Konstantinowni Gratsewi tunnistuse, tema kirja kõrgeste auustatud arhimandritile Ignatile kirjutatud, arhimandriti Ignati kirja ja protohierei Pereterski tunnistuse. Nende kirjade järele wõib selle tähtsa luo tõsist olekut igauks, kes soowib, igapidi täielikult järele kuulata, läbi uurida ja kahtlusi selgeks teha. Meist kirjadest on ka näha, misjugust waimustust sünnitas see lugu ligemate tunnistajate sees ja kui rõõmulikud olitwad esimesed teadustused sest imeteost.

## Terweks saanud poisi õe G. K. Gratsewi tunnistus.

Nikolai Gratsew sündis 3. Jõulu-kuu pääwal 1876 a. Sündimiseft saadik oli ta nõder ja haiglane laps, 7 aastat ei käinud, lapsepõlves kannatas mitu tõbe ära. Tema ema oli Luteri usku Sakslane, aga kaks kuud enne lapse sündimist, ise oma heaks arvamise järele wõttis õiget usku wastu. 1886 a. mõlemad wanemad suriwad ära püaegu ühel ajal. Ema surma pääwast saadik tuli mu wemmale langetõbi pääle, mis teda eñite arwaste, aga pärast ifka sagedamine waewas. Siis tuli ta pääle krambiline tantsu ja histeria tõbi: ta alati pödnutas ja wintsutas ennast, krambid murdsiwad, paenutasiwad teda, wiskasiwad teda  $\frac{1}{2}$  arsinat maast kõrgesse, woodist ja tooli päält maha. Wirtu paremat arsti kül arstisiwad ja raawitsesiwad teda (N . . . , M . . . , B . . . , T . . . , A . . . gomeopat, L . . . , M . . . \*), aga kõdik nende waetu oli ilma asjata, kõigewähematti paranemist ei olnud näha. Tõbe tujud hakkasiwad sagedamini pääle käima, 1. Aprillist 1890 a. saadik 6, 8 ja 10 korda igas ööpääwas. 13. Nowembril 1890 a. hakkasiwad jalad ära ja 25. Now. ka käed, ta ei wõinud ühegi sõrmega liigutada ja terweks saamise pääle lootust enam ei jäänud. 27. Now. anti temale Jumala armu. Iseäranis raskest kannatas ta õõsi 2—3. Jõulu-kuu p., tõbe tuju waewas teda kello 1 kuni kello 6 $\frac{1}{2}$ <sup>ni</sup> hommiku ja pärast seda uinus ta magama. Unes nägi ta, et walgus täitis kõdik tuba ja ta kuulis häält: „Nikolai“ hüidwad. Siis nägi ta Jumala Ema, püha Nikolai ja ühe munga walges klobufis. Jumala Ema ütles: „Nikolai, sõida kabelisse, kus rahatükid kukusiwad. 6. Jõulu-kuu pääwal sa saad

\*) Augustkirjas arhimandriti Ignatille on kõdikide arstide nimed, kes haiget Gratsewi arstisiwad, täielise ülespandud ja laialt tuntawad. Meie nimetame neid siin esimeste tähtedega. Ajalehe „Церковныя Вѣдомости“ toimetuses wõib ka neid teada saada.

terweks, aga enne seda ära räägi sest kellegile." Mitu korda tungiwalt palus ta, et teda kabelisse wiia, ja wiimaks wõeti nõuks tema wiimast tahtmist siin maa pääl täita. Tema nimepääwal suure waewaga pandi teda riidesse, kandi trepist alla ja wiidi kabelisse. Tee pääl tõbe tujo tuli jälle pääle, ja uuesti, kui kabeli uksest sisse said; teda pandi pöranda pääle kujo ette. Ewangeliumi lugemise ajal selgunes ta mõistus; kui hakati laulma: „Weil ei ole teist abi“ tõsteti teda üles, et ta püha kujule suud annaks. Sellsamal minutil tegi ta risti ette ja seisis püsti . . . Sest saadik on ta üsna terve, ei ole enam langetõbe tujosid ega pääwalu, uni ja söögi isu lähawad paremaks.

Terweks saamist ma tunnistan tõeks oma allkirjutusega: terweks saanud Nikolai Gratsewi õde, kaupmehe tütar Ekaterina Gratsewa. 16. Januaril 1891 aastal.

Kõik, mis ma siin kirjas olen üleskirjutanud ja juu-  
sõnaga oma waimulikule isale ülesannud, wõin ma nendega  
finnitada Ekaterina Gratsewa.

### Preestri Pereterski tunnistus.

Et kõik see, mis siin juure lisatud kirjas neio Ekaterina Konstantinowna Gratsewa poisi Nikolai Konstantini poja Gratsewi raskest, ja mitme arsti otsuse järele, parandamata surma tõbest ja tema häkilisest, täielisest ja Jumala Ema abiga imelikust terweks saamisest, mis 6. Jõulu-kuu pääwal 1890 a. on sündinud, ise oma käega on üleskirjutanud, tõeste tõsi on, seda wõib niihästi tema — neio Gratsewa wandega finnitada, nõnda ka mina, kes kõik seda lugu olen ise ligidalt näinud, preestriliku wandega järele, kõige elawama rõõmuga, kõigest südamest, kõigest meelest ja kõigest jõust tunnistan tõeks oma allkirjutusega ja nime pitseri pääle panemisega. Gratsewide waimulik isa, Jumala Ema Templisse wiimise kiriku, Peterburgi pool, wanem protobierei Nikolai Pereterski.

1891 a. 16. Januari-kuu pääwal.

## G. A. Gratsjowi kiri arhimandriti Ignatiele.

Ma ei leia kohalikt sõna ütelda, kui kahju mull on, et mind kodu ei olnud, kui teie meid waatama käisite, mis ma üliwäga kalliks pian ja mis eest teil südameliku tänu tunnistan.

Wend ütles mulle, et teie olete soowinud täielikumaid teadusi haigusest saada ja nende doktorite nimed teada, kes teda arstiswad.

Esimesel ajal pärast wenna terweks saamist mull ei olnud nõu nende doktorite nimesi kuulutada, kes teda arstiswad, sest ma kartsin, et see neile wastu meelt on; aga teadus Kolja (Nikolai) terweks saamisest wälgu kiirusega lendas kõik Peterburgi linna läbi; kõiksugu usku ja seisusest inimesed, tuttawad ja tundmata, hakkasiwad meile käima, et Koljat näha ja sest imelikust terweks saamisest järele kuulata, mis Issand meie usumaeisel ajal on ilmutanud. Tõde tunnistuseks teatan ma teile, kõrgeste auus-  
tatud isa, täielikumalt wenna haigusest ja nende doktorite nimed, kes teda arstiswad. Arstide kirjalikuid tunnistusi mull ei ole, aga apteki fedelid ja doktori M. hospitali kuitung on alles. Kõige esite arstis teda waimu haigete maja direktor doktor N. Ta leidis, et wennal peaaegu korratumas olekus on ja käs kis wannisi pruukida ja jäät päälae pääl hoida; aga sest ei olnud midagi abi ja ma läksin doktori M. juure. Sell ajal, nimelt 1887 aasta hakatusel, hakas wennal liikmete raputamine ja põskede punnutamine, ja arwasti käiswad langetõbe tujud pääle ilma meele segamiseta. Ta nimetas seda haigust histero-epilepsia'ks ja pani tähele wigiga pääluu ehituses; ta käs kis Koljale ennast wägise finni pidada, aga kes tõbe finni piab. Mõnda läks aasta mõõda ja wiimati ma panin wenna tema haigemajasse, kus ta 3. Maist kuni 28. Juunini oli. Ma arwasin paremaks teda sealt ära tuua; haigus läks raskemaks. Kui tujo pääle käis, siis ei saa-

nud aru ega otša, mis temaga oli: ta põrkas pool arsinad kõrgesse, woodisti wälja, tooli päält maha, ta keerles, paenutas nii hirmsaste kõweraks, nagu ei olekski temal luud-kondid sees. Sügise 1888 a. ma läksin doktori G. juure. See arwas tal närwide nõdruse olewat ja lubas terweks teha. Seitsme kuu pärast läks ta tõeste paremaks, aga mõneks ajaks. Sügise 1889 ma läksin professori T. juure. See leidis ka pääлуу wigaga ja ütles, et terwise pääle pole lootust, aga pisut parandada võib. Siis pöörasin ma gomeopatia kunsti katsuma. Doktor A. katkus mitu rohtu ära, nägi ka pääлуу wigaga ja ütles, et haigus parandamata on: „konti, pääлуut ei wõi keegi terweks teha.“ Nii läks ikka pahemaks: ühte puhku pää ümberkäimine, teha murdmine, rapputamine, wägel lange-tõbi tujo.

Baastu ajal ma wiisin wenna professori B. juure. Ta käskis klinikusse panna, ma olin selle wastu, aga ilma selle tingimisteta ta ei wõtnud teda arstida. Siis ma wõtsin nõuks ja wiisin teda Tallinnasse — lootes, ehk aitab mere wesi; saäl käis doktorit H. ja L. waatasiwad teda läbi, ja wiimne kirjutas temale pääwa takka sojad wannid 27°. Küll hoolega raawitsetime ja täitsime kõik, mis doktor ette kirjutas, ei aitanud midagi, tõbe tujoed käisiwad ikka sagedamini pääle, Lihawõtte pühadest saadid iga pääw.

Juuli kuus tõbe tujos ta lõi oma pää katki; pärast seda iga tujo ajal ta karjus hirmsaste, kaotas mõistust, sai nii tugewa jõu, et temaga hädaga õigeks saime, ja ma ruttasin tagasi Peterburgi, et teda kuskile haigemajasse panna, aga keegi ei wõtnud teda wastu; waimu haigete majasse ei wõdetud kui alaialist, aga tema kohalid laste maja ei ole. Siis läksin ma professori M. juure, ta wõttis meid kaastundlikult wastu aga suurt abi ei tahtnud lubada. Ta on küll kuulus oma osawusega närwide haiguste arstimises, aga temagi ei wõinud midagi aidata: inimeste teadus wenna kannatusi waigistada ei jõudnud.

Prohvektor M. nägi ka pääлуу wigaga oletvat, ütles epilepsia tujod pääle käiwad ja meele segadust leidnud.

Novembri kuus 1890 a. haltwasiwad käed ja jalad ära, ta ei wõinud enam rohtu sisse wõtta, ja ma jätsin rohu andmist järele. Mulle andeti ifka nõu teda klinikusse panna, aga mull oli liig hale temast lahkuda, ja ma teadsin jo küll, et inimese tarkus selle tõbe wastu wõimatu on. Tujod läkfiwad ifka raskemaks ja kordasiwad 6—8 korda pääwas; inimesed soowisiwad temale surma mis üksi wõib teda ütlemata raskest kannatusest peasta. Ma isegi, kes neli aastat alati Jumala käest temale paranemist palusin, teda haltwatud maas nähes, ei hakkanud temale paranemist paluma, waid kutsufin oma waimuliku isa protohierei Nikolai Pereterški temale Jumala armu andma ja igawesse elusse walmistama. Aga Jumal mõdistis teiseti.

Wenna terweks saamine on teile, auustatud isa, juba teada ja ma ei hakka sellest kirjeldamisega teid enam tülitama.

## 6. Januaril 1891 aastal.

Täna Digeusu kirikutes kiidetakse meie Jumala Emat selle lauluga: „Ütski keel ei wõdi, nii kui kohus, Sind kiita, oh Jumalafünnitaja, ka inglitegi mõistus ei tea, kuidas Sulle laulda; aga oh armuline, wõta wastu meie usku, sest sa tunned meie suurt armastust So wastu; Sa oled ristirahwa Gestsseisja Sind auustame meie.“

Oh seda suurt ime! Praegu saime meie jumalafartlikust, meie floostrile wäga hästi tuntawast perekonnast teaduse haige poisi terweks saamisest.

Nikolai Gratsew sündis 3. Jõulu-kuu pääwal 1876 a. Tema ema oli Luteri usku, aga wõttis õiget usku wastu, kui lapssega raske oli. Laps sündis kibur ja haiglane, ja mitmed ajasiwad seda ekslikult ema süüks, et ta oma usku äraannud, ja ta pidi sellepärast palju kurtwastust ja laitust kannatama.

Lapse põlves Nikolai põdenes mitmes tõbes. 1886 a. surinwad piaaegu ühel ajal tema wanemad ära ja ta jäi oma waga õe noore tütarlapse hooleks. Oma matuse pääwal tuli temale esimene langetõbe tujo pääle (ПЛЯСКА СВЯТАГО ВИТТА), mis teda murdis, paenutas ja woodist wälja wiskas.

Õh kull kõigeparemad arstid teda raawitsestiwad, ei nad wõinud teda parandada, ega tema walu waigistada. 1. Apr. 1890 a. tõbe tujud kästiwad 6—8 korda pääwas pääle. Nowembri kuus halwastiwad temal jalad ja käed ja ta ei wõinud sõrmegi liigutada; kõik lootus paranemise pääle oli kadunud, tale sai Jumala armu antud ja teda walmistati juba surmale.

3. Jõulu-kuu õösel oli tal iseäranis raske walu; tõbe tujo kestis kello 1 kuni kello 6-ni hommiku, siis uinus ta magama. Unes kuulis ta häält hüidwat: „Nikolai,“ ja häkkitselt nägi ta Jumala Oma, püha piiskopi Nikolai ja ühe munga walges ristiga klobukis tema ees seistwat. Jumala Oma ütles haigele: „Nikolai, sõida kabelisse, kus rahatükid kukkunud. 6. Detsembril ja saad teriweks, aga enne seda ära räägi sest kellegile.“

Haige ei rääkinud kellegile sest ilmanisest, aga palus tungiwalt, et teda kabelisse Jumala Oma tujo juure wiidaks. Aga ta ei wõinud ennast liigutada; õbe nägi, kui raske ja tülitaw on senna wiia ja pakkus selle asemele preestrit koso kutsuda palwet tegema; aga pois palus ikka pääle. Juba teised hakkastiwad pääle ajama, et haige soowi tarwis täita: „sureb ta ära, siis saate kahjatsema, et pole ta wiimast soowi täitnud.“ Nimetud pääw, ta nimepääw tuli kätte. Suure waewaga pandi teda riidesse, kandeti trepist alla ja sõideti kabeli poole. Tee pääl tuli tõbe tuju pääle, ja teist korda weel raskem, kui kabeli sisse wiidi. Säääl pandi teda tuju ette põrandale maha. Ewangeliumi lugemise ajal ta mõistus hakkas selgunema. Aga kui lauldi: „Meil ei ole teist abi, ei ole teist lootust pääle Sind, oh Kõigepuhtam Neitsi,“ teda tõsteti

üles fujo juure. Sde palus teda pingi pääle panna, sest et ta liikuda ei wõi, aga ta ütles öele: „Si, Katja, ma wõin seista.“ Kergeste tõstis ta oma liikumata käe üles, tegi ristitähete ette, astus jalgade pääle kui terve inimene ja weel üksford andis püha fujole suud.

Sest ajast on neli nädalat mööda läinud; Sumalale ja Tema pühale Emale olgu tänu, poisike Nikolai on üsna terve.

Üliwäga pühalikult kõlawad ülewal kirjutud laulu sõnad: „Ükski keel ei wõi . . .“ Nad tungiwad uskliku inimese südame põhja.

Kõigekõrgema Sumala Oma, Taeewa Kuninga Omand, teda püha Andrei õhus nägi Kristust maailma eest paluwat, täna ilmutab maa pääl suurt ime; Ise saadab surejat poisikest oma fujo juure terwist saama.

Jäägu kinni Sumalast taganenute öelate uuled, kes meie ajal pühast fujosid põlgawad! Oh seda hirrmu, oh pimedust! Nende laimu ja teotuse healed ei jää wait. Üks niisugune sõge Baskowi jünger raius püha munga Dorohwei fujo katti ja ise rääkis: „kui fujod auustamise ja kummardamise wäärt on, siis wõib see, kes selle fujo pääl on maalitud, ka mind katti lõhkuda, nõnda kuidas mina temaga tegin.“ Ja kes seda rääkis, pole mitte juut, waid Sumalast ärataganeja ristitud inimene.

Si, pühad Sumala Diglased ei taju eneste eest; nad teewad oma Opetaja eesmärgi järele, kes Ise, mitte fujo pääl, waid ihulikult oma tahtmisega wõttis peksmist, löömist ja teotamist kannatada, kui mõned Tema kõrwa ääre löid ja ütlesid: „Mõista meile kui prohwet, Kristus, kes see on, kes sind löi?“ punusiwad fibuwitsa krooni temale pähä, poosiwad teda risti ja karjusiwad: „Woi! kes ja templi mahakisud ja kolme pääwaga ülesehitad! Mita iseennast ja astu risti päält maha, et meie näeme ja usume, — Kristus Sumala Poeg. Lunastaja, kes inimeste patude pärast oli risti poodud, surma walu kannatates, palus oma piinajate eest: „Iha, anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte, mis nemad teewad. Ma olen tulnud neid lunastama, aga mitte nende üle kohut mõistma. See sõna, mis ma olen annud, see mõistab kohut nende üle wiimsel pääwal.“



Need oliwad juudid, kes oma Messiat ei tundnud, aga teie, õnnetumad Jumala põlgajad, olete kuulnud Kristuse ülestõusmisest, Tema imetegudest, mis maailma täitsivad, olete kuulnud Jumala Oma, pühade Apostlite ja teiste Siglaste imetegudest. Neile oli Jumalast meelewõeld antud imeasju teha, ja nemad läksid wälja ja ütlesid jutlust kõikis paikus, ja Issand aitas neid ja kinnitas sõna imetähtede läbi, mis saäl juures sündisid. "Ega Kristus üksi Apostlitele ja teistele usklikudele ei annud wäge imeasju teha; Ta andis seda armu wäge pühadele kujudel, ja iga asjalegi. Kristus sülitas maha, tegi muda ja selle sülinudaga wõidis pimedad silmad ja need nägid. Weretõbiline naene puutus aga Kristuse kuue palistusesse ja peasis omast tõbest.

Ma ei hakka uskliku ristirahwa auust siin maa pääl rääkima; meil Wenemaal on rohkest imetegiuid ja hull püha inimesid, mille läbi imeteod sündiwad, aga teie, waesed usupõlgajad, ei näe neid imeteguid, mis teie filmade ees sündiwad, ei kuule Jumala sõna, mis õigest usust tunnistab, aga otsite õnnekaamist oma eeskitee pääl. Teie olete pimedad ja kurbid: hüidke Kristuse poole: Daweti Poeg, halasta meie pääle! Hüidke waljemini, hüidke, sõni kui üks pole weel teie eest kinni pandud.

Kui meie hakaks kõik imeteod üleskirjutama, mis meie õigeusu kirikus sündiwad, „siis arwan mina, et ka maailm ise ei jõuaks kirjutud raamatuid mahutada.“

Wäitse kausiga wõtan ma imetegude merest.

Arhimandrit Ignati.



Rädalalehest „Церковныя Вѣдомости“ № 4, 1891 а. Cești keelde ümbertõlkinud  
Prestjer A. Ziijit.

№ 78.

Печатать дозволяется духовною цензурою.

Рига, 11 Февраля 1891 г.

№ 1.

Цензоръ, Протоіерей І. Лянденбергъ.

